

AS Valjala Söödatehas

Keskkonnaamet

Hiiu-Lääne-Saare Regioon

Tallinna mnt 22, 93819 Kuressaare
Tel 452 7777, faks 45 2 7770

Teie 24.07.2009 nr HLS 6-10/16493-2
Meie 17.08.2009 nr 1504/KESK

Valjala Söödatehas AS-I Jööri Sigalakompleksi rekonstrueerimisega kaasneva keskkonnamõju hindamise programmi heakskiitmine

Vastavalt Teie poolt saadetud kirjale on AS Valjala Söödatehas kõrvaldanud KMH programmist kirjas esitatud puudused ja soovib uut heakskiitvat otsust ning kooskõlastust Jööri Sigalakompleksi KMH programmile.

Dokumendi lisad:

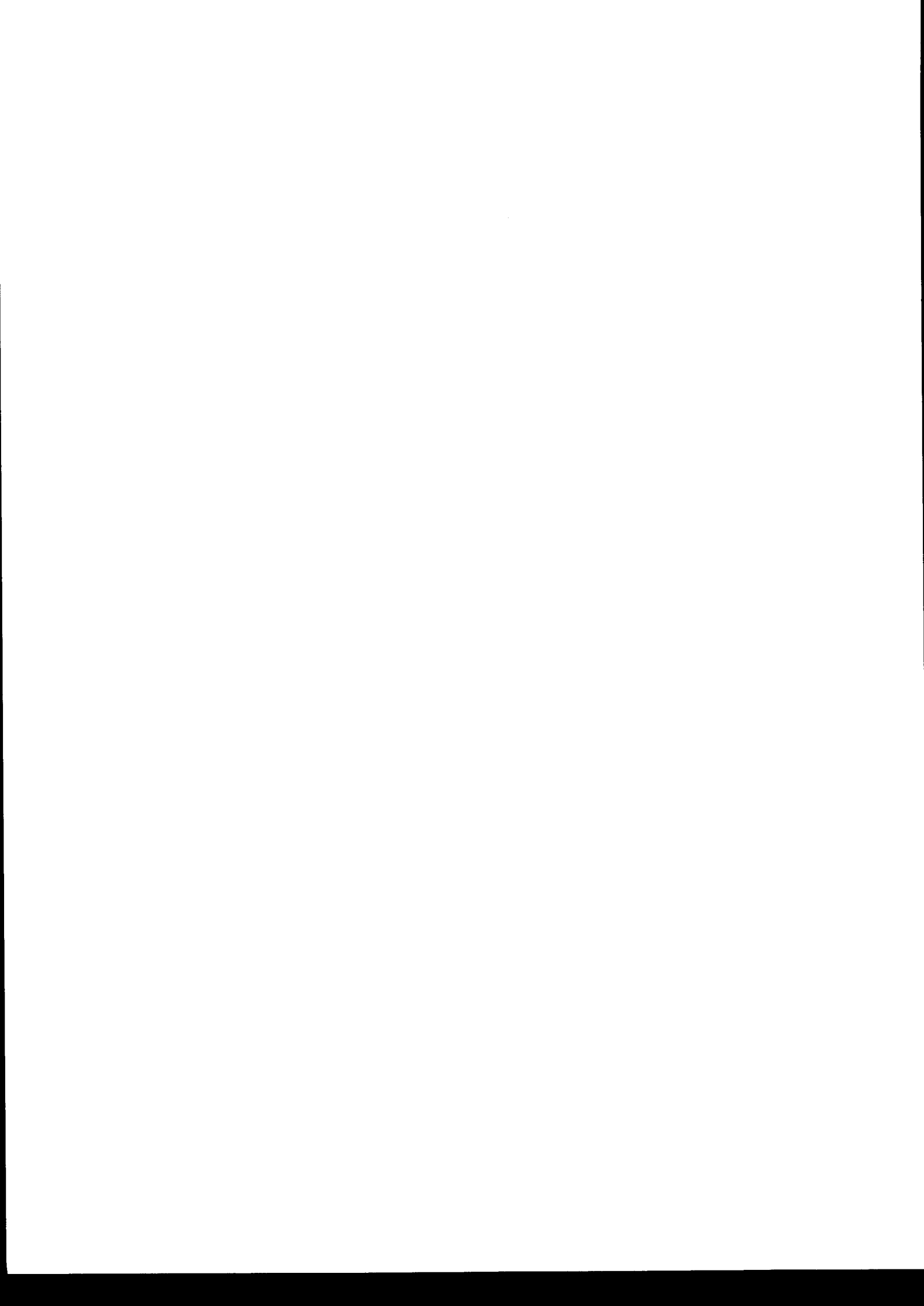
1. Valjala Söödatehas AS-I Jööri kompleksi sigala rekonstrueerimisega kaasneva keskkonnamõju hindamine
2. Keskkonnamõju hindamise avaliku arutelu protokoll, koos arutelul osalenute nimekirjaga.

AS Valjala Söödatehas
Tütarettevõtete juhataja

Margus Ounpuu

Valjala Söödatehas AS
94302 Valjala Valjala vald
Saare maakond Eesti

Telefon: +372 4549 596
Fax: +372 45 49 485
Reg.nr: 10105177
a/a nr. 1120177867 Hansapank
KMKR nr. EE100483640

OÜ Valjala Seakasvatuse Jööri sigalakompleksi rekonstrueerimisega kaasneva keskkonnamõju hindamise avaliku arutelu protokoll

Valjala Rahvamajas, 15/05/2009

Algus: 15.15; lõpp: 16.15

Juhatab Robert Tomasson.

Osalejate nimekiri lisas.

Jööri sigalakompleksi tutvustav ülevaade ja KMH protsessi kirjeldus Robert Tomassoni poolt.

Pille Pukk juhib tähelepanu ebatäpsusele programmi tekstis, kus maa-aluse sõnnikumahuti tühjendamine toimub 2-4 päeva järgi. Tegelikult on kavas juhtida sõnnikut toru mööda biogaasi tehasesse vastavalt vajadusele. Parandus viiakse sisse.

Ennu Papper juhib tähelepanu biogaasi tehase mõjule, mis paikneb naaberkrundil. Arutatakse biogaasi tehase kajastamise täpsust tulevases aruandes. Leitakse, et biogaasi tehase mõju võimalikult täpne kajastamine on vajalik, kuna valikut teavet selle kohta liigub vähe. Tehakse ettepanek kompleksloa objekti muutmiseks, kus sigalale liidetakse biogaasi tehas. Ettepaneku suhtes konsulteeritakse Keskkonnaministeeriumiga.

Protokollis

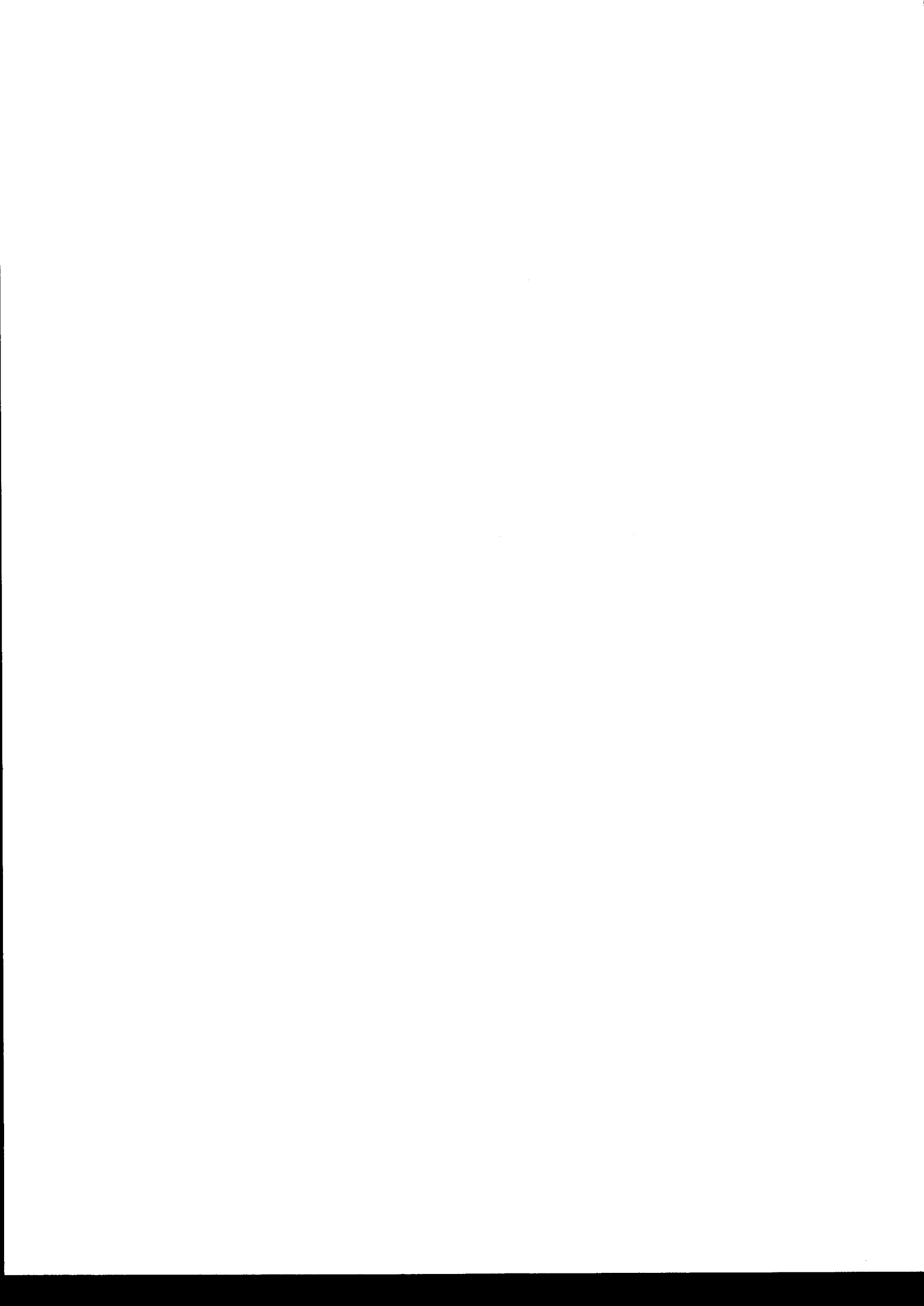
Robert Tomasson

**OÜ Vajjala Seakasvatuse Jööri sigalakompleksi rekonstrueerimisega kaasneva
keskkonnamõju hindamise avalik arutelu.**

15.05.2009 Vajjala Rahvamajas, kell 15.00

Jrk nr.	Ees- ja perekonnanimi	Telefon, e-post	Allkiri
1.	Robert Tomasson	5038040, robert@bundespost.ch	R
2.	Pille Puhk	4549522 Pille.Puhk@Vajjala.ee	P
3.	Ahto Saarn	53430925 ahto.saarn@vajjala.ee	A
4.	Enne Papp	5020973 ennepapp@leguval.com	E
5.	Kaiko Kõrasmägi	5082694 kaiko.ko@vajjala.ee	K
6.	MARILYN TUMPU	5782752 marlyn@vajjala.ee	M
7.	SAINIKA NIKLAS	4527766 sainika.niklas@vajjala.ee	S
8.	Helika Pajala	4527765 helika.pajala@vajjala.ee	H
9.			
10.			
11.			

**Valjala Söödatehas AS-i Jööri kompleksi
sigala rekonstrueerimisega kaasneva
keskkonnamõju hindamine**

Keskkonnamõju hindamise programm

Hendrikson & Ko
Raekoja plats 8, Tartu
Pärnu mnt 30-4, Tallinn

Keskkonnaekspert
Kuldo Kartau (litsents KMH0034)

Tartu 2009

SISUKORD

ÜLDINFO	3
KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK.....	3
KAVANDATAVA TEGEVUSE JA ALTERNATIIVIDE KIRJELDUS	4
KAVANDATAVA TEGEVUSE KESKKONNAMÕJU NING SELLE HINDAMINE	5
HINDAMISMETOODIKA KIRJELDUS.....	6
KESKKONNAMÕJU HINDAMISE AVALIKUSTAMINE JA LÄBIVIIMISE KAVA.....	7
KESKKONNAMÕJU HINDAMISE AVALIKUSTAMISEL TEKKINUD KÜSIMUSED	7

ÜLDINFO

Võttes aluseks Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lg punkti 2 ja Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3, § 6 lg 2 punkti 22 ja lõike 3 ning § 11 on Saaremaa Keskkonnateenistus 26/01/2009. a. algatatud Jööri sigalakompleksi keskkonnakompleksloa keskkonnamõju hindamine (KMH).

Keskkonnamõju hindamine algatati vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 punktide 27 ning 35 ja § 3 lg 1 alusel (*niisuguse linnu-, sea- või veisefarmi püstitamise, kus saab kasvatada rohkem kui 85 000 broilerit või 60 000 kana, 3000 nuumsiga arvestuskaaluga igaüks üle 30 kilogrammi, 900 emist, 450 lüpsilehma, 600 lihaveist või 900 kuni 24 kuu vanust noorveist; § 6 lõike 1 punktides 1–34 ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegevuse või käitise muutmine või ehitise laiendamine või rekonstrueerimine, kui see vastab käesolevas lõikes sätestatule või kui tegevus või käitis muutmise või ehitise laiendamise või rekonstrueerimise tulemusel tervikuna vastab käesolevas lõikes sätestatule; Keskkonnamõju hinnatakse, kui: 1) taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju;*)

Käesoleva KMH raames on:

- Arendajaks Valjala Söödatehas AS (94302 Valjala vald, Saare maakond; kontaktaks Margus Õunpuu, tel. 5182752; e-post: margus.ounpuu@tt.ee).
- Otsustajaks keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioon, aadress Tallinna 22, 93819 Kuressaare, kontaktaks Jaanika Niklas, tel. 4527 766, e-post: Jaanika.Niklas@keskkonnaamet.ee).

KAVANDATAVA TEGEVUSE EESMÄRK

Jööri sigalakompleksi rekonstrueerimise peamiseks eesmärgiks on selle uuendamine, et moodustada kompleksne aretuskeskus, tagada loomade paremad pidamistingimused, optimeerida ruumikasutus ja kasutada kaasaegseid tehnoloogilisi lahendusi seakasvatuses.

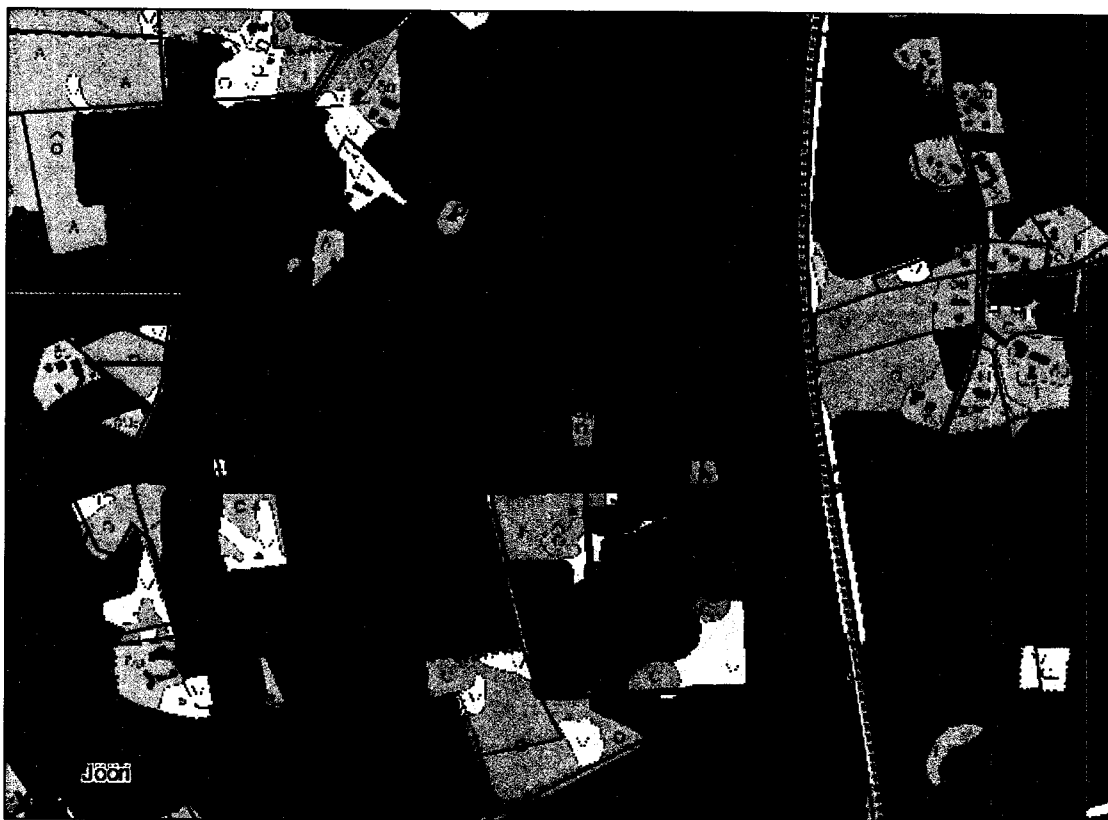
Biogaasi tehases muudatusi ei kavandata.

KAVANDATAVA TEGEVUSE JA ALTERNATIIVIDE KIRJELDUS

Käitis paikneb Saaremaal, Valjala vallas, Jööri külas, 7,87 ha suurusel põllumajanduslikul tootmishoonete maa sihtotstarbega „Jööri sigala“ maaüksusel (katastritunnus 85801:001:0817) ning 2,81 ha suurusel „Biotehas“ maaüksusel (katastritunnus 85801:001:0818).

Joonis 2.1. Jööri kompleksi paiknemine (allikas www.maaamet.ee)
M 1:10 000

Hetkel peetakse Jööri seafarmis ca 720 emist ja 6 kultit. Laudahooned on ehitatud 1987. aastal. Farmis rakendatakse vedelsõnnikutehnoloogiat. Sõnnik kogutakse sulgude all paiknevatesse restiga kaetud lägakanalitesse ja eemaldatakse skreeperseadmetega. Edasi suunatakse sõnnik maa-alusesse betoonist kinnisesse lägamahutisse ja sealt edasi kõrval asuval tootmisterritooriumil paiknevasse OÜ-le Saare Economics kuuluvasse biogaasitehasesse (mesofiilne metaankääritus, elektri ja soojuse koostootmine metaantankis toodetud biogaasist). Tehase võimsus on u 40 000 t/a läga, mille kääritamise tulemusena saadakse biogaasi. Biogaas põletatakse kohapeal soojuse ja elektri saamise eesmärgil.

Kavandatavaks tegevuseks on 7-7,5 kg (25 päeva vanuste) pörsaste tootmine (ca 32 000 pörsast aastas) oma ettevõtte nuumafarmidele ja remontemiste tootmine ning aretamine nii oma kui ka teistele ettevõtte poegimisfarmidele. Farmi rekonstrueerimise käigus rekonstrueeritakse

olemasolev hoonetekompleks, vahetatakse välja vedelsõnnikutehnoloogia (osaline restpõrand, sõnnikukanalid, vaakumsüsteem). Biogaasitehasega ühendatakse veel teine maa-alune vedelsõnnikuhoidla. Rajatakse automaatjuhtimisega ventilatsioonisüsteem, ventilatsioonikorstnad paiknevad hoonete katusel. Loomade söötmine toimub konveierite abil. Vesi on loomadele pidevalt kättesaadav nippeljooturite kaudu.

Rekonstrueeritud seafarmis on planeeritud kohti järgmiselt: vabad ja tiined emised - 1054 loomakohta, imetavad emised - 294 loomakohta, võõrdepõrsad - 432 loomakohta, nooremised (kesikud) - 288 loomakohta, nooremised (nuumikud) - 186 loomakohta, kuldid 6 loomakohta, kokku ca 526 loomühikule vastaval arvul sigu. Kokku on farmis toodetavate pörsaste hulk aastas ca 32 000 elusat pörsast.

Saasteainete eraldumine välisõhku toimub peamiselt lautadest. Sõnniku hoiustamisel on loobutud traditsioonilistest sõnnikuhoidlatest. Kasutatakse kahte betoonist maa-alust vahehoidlat, mida tühjendatakse 2-4 päeva järgi. Taolises olukorras anaeroobsed protsessid sõnnikus ei jõua käivituda ning ka väheses koguses eralduvad saasteained ei pääse atmosfääri. Põllule viimise asemel toimetatakse sõnnik Jööri ümbertöötlemistehasesse, mille emissioonid ja koosmõju sigala heitmetega hinnatakse käesoleva töö raames.

Käesoleva keskkonnamõju hindamise raames analüüsitakse järgmisi alternatiive:

- A0 („nullalternatiiv“) – olemasoleva olukorra jätkumine (rekonstrueerimisest loobumine);
- A1 – sigalakompleksi rekonstrueerimine osalise restpõrandaga vaakumsõnnikueemaldamisega sigalaks;
- A2 – sigalakompleksi rekonstrueerimine sügavallapanuga sigalaks;
- A3 – sigalakompleksi rekonstrueerimine osalise restpõrandaga vaakumsõnnikueemaldamisega ja sõnniku pinnajahutusega sigalaks.

Rekonstrueerimise projekt on koostatud OÜ Agorek (Lääne-Virumaa, Tapa vald, Jäned) poolt.

KAVANDATAVA TEGEVUSE KESKKONNAMÕJU NING SELLE HINDAMINE

Põhilised keskkonnariskid sigalate puhul on seotud vee- ja õhukeskkonnaga.

Saasteainete eraldumine välisõhku toimub sigalas peamiselt lautadest. Sõnniku hoiustamisel on loobutud traditsioonilistest sõnnikuhoidlatest. Kasutatakse kahte betoonist maa-alust vahehoidlat, mida tühjendatakse vastavalt vajadusele otse biogaasitehase vastuvõtumahutisse. Taolises olukorras anaeroobsed protsessid sõnnikus ei jõua käivituda ning ka väheses koguses eralduvad saasteained ei pääse atmosfääri.

Põllule viimise asemel toimetatakse sõnnik Jööri biogaasitehasesse, mille välisõhu saasteainete emissioon leiab kajastamist aruandes. Tarvilik on täiendavate uuringute läbiviimine (biogaasi koostise, alumise kütteväärtuse, tekkekoguste jms määramine; pressiruumis tekkivate õhuheitmete koostis ja kogused (sh hais); fugaadimahutitest tekkivate õhuheitmete koostis ja kogused (sh hais); fugaadimahutitest lenduva lämmastiku kogus ja mahutite katmise vajadus jms). Eraldi tuleb analüüsida võimalike häiringute tõenäosust seoses ebameeldiva lõhnaga.

Reovesi formeerub eelkõige lautade pesuveest ning olmeveest. Antud käitises reovee otsest käitlemist ei toimu. Heitvesi juhitakse läga vahemahutisse ning sealt koos lägaga biogaasitehasesse.

Biogaasi tootmisel jääb järele vedel kääritusjääk ja muda. Nimetatud jääke saab käsitleda kõrvalproduktidena, mida on võimalik kasutada mullaviljakuse tõstmiseks. Antud küsimust analüüsitakse aruandes.

Keskkonnamõju hindamisel käsitletakse kavandatava tegevuse ja selle alternatiividega seotud järgnevaid keskkonnamõjusid ja -aspekte:

1. Vastavus õigusaktidele ja arengudokumentidele.
2. Vastavus parimale võimalikule tehnikale.
3. Mõju pinna- ja põhjavee kvaliteedile.
4. Mõju välisõhu kvaliteedile.
5. Lõhn
6. Negatiivse mõju leevendamise võtted, nende efektiivsus.
7. Mõju inimese tervisele ja heaolule.

HINDAMISMETOODIKA KIRJELDUS

Keskkonnamõju hindamisel kasutatakse traditsioonilist KMH protsessi, mille etappidena saab eraldada:

- Protsessi algatamine, ülesande koostamine.
- Kavandatud tegevuse eesmärgi ja vajaduse määratlemine.
- Alternatiivide püstitamine.
- Asjassepuutuva materjali kogumine.
- Vajalike uuringute läbiviimine.
- Olemasoleva olukorra kirjeldamine ja hindamine.
- Oluliste keskkonnamõjude analüüs ja leevendavate meetmete väljatöötamine.
- Alternatiivide hindamine ja võrdlemine.
- Avalikustamine.

Keskkonnamõju hindamise läbiviimisel lähtutakse Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud nõuetest ning tunnustatud meetodikatest. Mõjude hindamisel lähtutakse nii alal varem koostatud uuringute tulemustest, kui ala ülevaatustel saadavatest tulemustest, samuti kogemustest sarnastelt objektidelt.

KESKKONNAMÕJU HINDAMISE AVALIKUSTAMINE JA LÄBIVIIMISE KAVA

Keskkonnahindamise läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse nõuetele.

Keskkonnamõjude hindamise töögrupi koosseisus on: Kuido Kartau (litsentseeritud ekspert KMH0034), Robert Tomasson (projektijuht) ja Anu Arak. Vajadusel kaasatakse teisi asjatundjaid.

Eeldatav protsessi ajaline kulg on esitatud alljärgnevalt:

- KMH algatamine – veebruar 2009
- KMH programmi koostamine – aprill 2009.
- KMH programmi avalik väljapanek – aprill 2009.
- KMH programmi avalik arutelu – mai 2009.
- KMH programmi kinnitamine – august 2009.
- KMH aruande koostamine – september 2009.
- KMH aruande avalik väljapanek – oktoober 2009.
- KMH aruande avalik arutelu – oktoober 2009.
- KMH aruande esitamine heakskiitmiseks – oktoober 2009.
- KMH aruande heakskiitmine, keskkonnanõuete määramine – november 2009.

KESKKONNAMÕJU HINDAMISE AVALIKUSTAMISEL TEKKINUD KÜSIMUSED

● Avalikul arutelul oli tehtud ettepanek kompleksloa objekti muutmiseks, kus sigalale liidetakse biogaasi tehas. Ettepaneku suhtes konsulteeriti Keskkonnaministeeriumiga.

Pooled leppisid kokku, et keskkonnamõju adekvaatsemaks hindamiseks on mõistlik käitise koosseisu lisada biogaasitehas. Seega on kompleksloa taotlejaks vajalik märkida mõlema ettevõtte emafirma Valjala Söödatehas AS. Sellest tulenevad parandused on käesolevasse programmi sisse viidud.

